

18 april 2005

Twee uur lang stompen en duwen

Maandag 18 april 2005 - OSSENDRECHT – Het is even na enen. De Onze Lieve Vrouw Ter Duinenlaan ligt er nog stilletjes bij. Niets doet vermoeden dat hier straks een peloton handbikers de heilige moeder zal aanroepen. Ja, toch, er staan pilonnen op de weg die de rijbaan in twee helften verdelen. En er zijn linten als afzetting tussen de bomen gespannen, gesponsord door een grote zorgverzekeraar.

(Foto Peter van Trijen)

Ook staat er een seingever op de hoek. De start is vertraagd, zegt hij. Een ongeluk. Valpartij bij de wielerrace voor verstandelijk gehandicapten. Kan gebeuren. De hele ochtend al heeft Ossendrecht, het wielerdorp bij uitstek in deze contreien, in het teken gestaan van het sporten met een handicap. Tandemwedstrijden, tweewielerwedstrijden voor mensen met een amputatie, driewielerwedstrijden voor deelnemers die op vroege leeftijd een hersenaandoening hebben gekregen en ook een race voor verstandelijk gehandicapten.

Rally?

Het evenement wordt voor de derde keer gehouden en is nu zelfs als KNWU/ICU-wedstrijd op de kalender gekomen. Ossendrecht telt mee in het Europese circuit van het International Paralympic Committee (IPC) en heeft derhalve de nodige kampioenen uit binnen- en buitenland aan de start. De reikwijdte van het evenement is niet tot iedereen doorgedrongen. Een buurtbewoonster is verbaasd als ze met haar auto de afzetting nadert. „Of er soms een soort rally langs komt?“

Plots zwijgen alle vogels van het bos. Er klinkt een schot, verder weg, richting de Volksabdij. Het hoofdnummer, twee uur handbiken, is begonnen. Even later komt de motard voorbij. Honderd meter daarachter de eerste handfietsers. In diverse categorieën zijn ze weggeschoten. Ze zien er nog fris en vrolijk uit. Het gaat ook bergaf hier. De snelheid op dit deel van het traject kan in de buurt komen van de vijftig kilometer per uur. Een handvol minuten later keren ze terug. Ze hebben dan al de Pottenberg gerond. En nu gaat de weg richting de streep gemeen omhoog. De mannen in de C-divisie maken de koers hard. Twee uur trappen met je handen, ga er maar aan staan. De zwaarder gehandicapten in de A-categorie mogen volstaan met anderhalf uur. Ook dat is geen kattenpis. Voor zieligheid is geen plaats. Elk voor zich zijn het getrainde atleten, waarvan sommigen lonken naar de topsportstatus van NOC*NSF.

In drie talen wordt er gevloekt als er bij het passeren niet snel genoeg plaats wordt gemaakt. „A droite, merdel!“ Ter hoogte van de jurybus is het meeste spektakel. Daar is ook het meeste publiek opgesteld. Daaronder relatief veel mensen in een rolstoel. Ook een geleidehond ontbreekt niet. Microfonist Rappé, zelf een topper in het handbikewereldje, kent alle deelnemers bij naam. Ook weet hij precies waar ze vandaan komen en welke kroegen ze graag bezoeken. Rappé praat sneller dan de meeste handbikers van de Onze Lieve Vrouw Ter Duinenlaan afzoeven. De bocht even voorbij de jurywagen is het leukst. Niet iedereen lukt het de bocht goed te nemen. Herhaaldelijk lopen de wielen vast in de berm. Dan moet er snel geduwd worden door de baancommissarissen. Soms valt er zelfs een handfietser om. Medelijden is niet nodig. Luister maar naar Rappé. „We mogen gerust eens vallen. We zijn geen watjes.“

Voor kenners van de handbikekoers is het allemaal gesneden koek. Ze kennen de atleten en hun handicaps. De video snort voor later thuis. Voor wie niet vaak de koers bezoekt, wordt het al snel onoverzichtelijk. Het Belgische talent Jurgen Vercammen is in felle strijd gewikkeld met de Duitser Michael Biermann. De meest exotische deelnemer is waarschijnlijk Edward Malouf uit Libanon. Verder is het net fietsen op twee benen. Er zijn snotpegels in neuzen, holle ogen achter snelle zonnebrillen, er wordt gezucht en gehijgd, en armen zijn er, altijd pompende armen.

Aanpikken

Het komt niet enkel op hardrijden aan, legt Rappé in de microfoon uit. Ook op tijd het karretje aanpikken bij de juiste collega is belangrijk. En de bochtentechniek natuurlijk, ja, in de bocht wordt de koers gemaakt. Opvallend voor de leek is ook het verschil in houdingen bij de verschillende deelnemers. Sommigen zitten op hun knieën, anderen lijken bijna lui achterover te leunen, alsof ze op een chopper zitten. De meeste deelnemers zitten vastgesnoerd op hun karretje. Anderen hebben een slangetje in hun mond, alsof ze met een onzichtbaar zuurstofreservoir verbonden zijn. Voor de zoveelste maal gaat het omhoog, naar de streep. Nog altijd malen de armen en zingen de vogels in het bos.

Geheimen

Onduidelijk is wie wint of verliest. Het handbiken kent vele geheimen. Niet voor Rappé. Een wandelende encyclopedie mag je hem niet noemen. Wel weet hij alles van de koers. Er zijn elders in het land, zo weet hij tussen neus en lippen door te melden, zelfs wedstrijden met rollator. Die stonden in Ossendrecht nog niet op de agenda. Er zijn ook geen serieuze plannen in die richting. Wel droomt Rappé van samenwerking met de amateurronde van Woensdrecht. De eerste contacten zijn inmiddels gelegd.